

სადოქტორო პროგრამის სახელწოდება: გამოყენებითი ეკოლოგია

სადოქტორო პროგრამის სტრუქტურა:

ინტერდისციპლინარული სადოქტორო პროგრამა დაფუძნებულია ხუთი დარგის ერთობლივ საქმიანობაზე: გეოგრაფიის (გეოეკოლოგია), ბიოლოგიის (ბიოეკოლოგია), ქიმიის (ქიმიური ეკოლოგია), მედიცინის (სამედიცინო ეკოლოგია) და სამართალმცოდნეობის (ეკოლოგიური სამართალი).

მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი: ეკოლოგიის დოქტორი/PhD in Ecology

სპეციალობა: გამოყენებითი ეკოლოგია

სადოქტორო პროგრამის ხელმძღვანელები:

თენგიზ ურუშაძე - საქ. მეცნ. ეროვნ. აკად. წ.-კ. ბ.მ.დ., სრული პროფესორი

ლია მაჭავარიანი - გ.მ.დ., თსუ ასოცირებული პროფესორი

სადოქტორო პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება:

ა) პროგრამის მიზანი: ინტერდისციპლინარული სადოქტორო პროგრამის მიზანია მოამზადოს ფართო პროფილის ეკოლოგი, რომელიც სპეციალიზირებული იქნება ერთ-ერთ სფეროში წარმოდგენილი დარგებიდან, კერძოდ:

- მოამზადოს მეცნიერ-მკვლევარი (გეოგრაფ-ეკოლოგი), რომელიც სპეციალიზირებული იქნება გეოგრაფიულ ეკოლოგიასა და გამოყენებით ეკოლოგიაში, და გარკვეული იქნება გარემოს მდგომარეობის შესწავლასა და მისი მდგრადი განვითარების უზრუნველყოფაში.
- მოამზადოს მეცნიერ-მკვლევარი (ბიოლოგ-ეკოლოგი), რომელიც სპეციალიზირებული იქნება ბიეკოლოგიასა და გამოყენებით ბიოლოგიაში და გარკვეული იქნება გარემოს მდგრადი განვითარების საფუძვლებში.
- მოამზადოს მეცნიერ-მკვლევარი (ქიმიკოს-ეკოლოგი), რომელიც სპეციალიზირებული იქნება ქიმიური ეკოლოგიისა და გამოყენებითი ეკოლოგიური ქიმიის დარგში ბუნებაზე ქიმიური საბრთხეების შეფასებისა და თავიდან აცილების სფეროში.
- მოამზადოს მეცნიერ-მკვლევარი სამედიცინო ეკოლოგიის დარგში, რომელიც სპეციალიზირებული იქნება საზოგადოებრივ ჯანდაცვაში, გარემოს ჰიგიენაში, რისკების იდენტიფიკაციასა და მათი გამოვლენის შეფასებაში, ეპიდემიოლოგიაში, პრევენციული ღონისძიებების დაგეგმვაში და რისკის მართვისათვის აუცილებელი პრიორიტეტების განსაზღვრაში.
- მოამზადოს მეცნიერ-მკვლევარი ეკოლოგიური სამართლის დარგში, რომელიც სპეციალიზირებული იქნება ეკოლოგიურ სამართალში, გარემოს ცალკეული კომპონენტების სამართლებრივ დაცვაში.

ბ) პროგრამის შედეგი:

წარმოდგენილი პროგრამით მომზადებულ დოქტორს ექნება თეორიული და პრაქტიკული ცოდნა შემდეგი ამოცანების გადასაწყვეტად:

- შეაფასოს ეკოლოგიური მდგომარეობა გეო- და ბიო-ობიექტსა და სისტემებში, გაარკვიოს მათი მდგომარეობა ეკოლოგიურ სივრცეში, მდგრადი განვითარების შესაძლო დარღვევის საშიშროება, სამედიცინო და სამართლებრივი ნორმებით შექმნილი მდგომარეობა და სხვ.;
- დაუკავშიროს შექმნილი მდგომარეობა მოსახლეობის ჯანმრთელობას, არსებულ სამართლებრივ ნორმებს დას სხვ.
- ჩაატაროს ნიადაგური და ბიოლოგიური ობიექტების ეკოლოგიური ექსპერტიზა და განსაზღვროს ანთროპოგენული ზემოქმედების შედეგად მოსახლეობის ჯანმრთე-

ლობის და სამართლებრივი ნორმების დარღვევის საშიშროება, მისი მოცულობა და თავიდან აცილების გზები;

- დაადგინოს ეკოლოგიური წონასწორობის ნიადაგურ-ბიოლოგიური, სამედიცინო, სამართლებრივი მიდგომები მდგრადი განვითარების უზრუნველყოფის მიზნით;
- შეძლოს მიღებული შედეგების ეფექტური პოპულარიზაცია პროფესორ-მასწავლებლების, სტუდენტებისა და მოსახლეობის ფართო წრეებს შორის;
- გაავრცელოს კვლევის შედეგები მსგავსი ან მიახლოებული ობიექტების ფუნქციონირების ისეთ უზრუნველყოფაზე, რომელიც გამორიცხავს მათი არამდგრადი განვითარებას საშიშროებას.
- შექმნას და დამუშაოს მონაცემთა ბაზა და შექმნას მიღებული შედეგების ამსახველი კარტოგრაფიული მასალა.

გ) დასაქმების სფეროები

სამეცნიერო კვლევითი ცენტრები და საგანმანათლებლო სექტორი, საპროექტო-სამშენებლო ორგანიზაციები, სოფლის მეურნეობის, მშენებლობისა და გარემოს მონიტორინგის სამსახურები, რეკრეაციული სფერო, რეგიონალური და საერთაშორისო ეკოლოგიური პროგრამები, პროექტები და ორგანიზაციები; საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ობიექტები და სხვ.

პროგრამაზე მიღების წინაპირობები:

ეკოლოგიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად **გეოგრაფიული ეკოლოგიის მიმართულებით** წინაპირობაა მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული ხარისხი გეოგრაფიაში, ბიოლოგიაში, საბუნებისმეტყველო, აგრარულ მეცნიერებებში, ეკონომიკაში, ჟურნალისტიკაში და სხვ. მომიჯნავე სფეროებში (პროგრამის ხელმძღვანელების გადაწყვეტილებით);

ეკოლოგიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად **ბიოგეოგრაფიის მიმართულებით** წინაპირობაა მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული ხარისხი ბიოლოგიაში, გეოგრაფიაში, საბუნებისმეტყველო, აგრარულ მეცნიერებებში და სხვ. მომიჯნავე სფეროებში (პროგრამის ხელმძღვანელების გადაწყვეტილებით);

ეკოლოგიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად **ქიმიური ეკოლოგიის მიმართულებით** წინაპირობაა მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული ხარისხი ქიმიაში, ბიოლოგიაში, საბუნებისმეტყველო, აგრარულ მეცნიერებებში და სხვ. მომიჯნავე სფეროებში (პროგრამის ხელმძღვანელების გადაწყვეტილებით);

ეკოლოგიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად **ეკოლოგიური მედიცინის მიმართულებით** წინაპირობაა მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული ხარისხი მედიცინის, ან საბუნებისმეტყველო დარგებში (პროგრამის ხელმძღვანელების გადაწყვეტილებით).

ეკოლოგიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად **ეკოლოგიური სამართლის მიმართულებით** წინაპირობაა მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული ხარისხი სამართალმცოდნეობაში, ეკონომიკაში, ან საბუნებისმეტყველო დარგებში (პროგრამის ხელმძღვანელების გადაწყვეტილებით).

სამეცნიერო კვლევების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა.

სადოქტორო პროგრამა განხორციელდება შემდეგი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გამოყენებით:

- გეოგრაფიული ეკოლოგიის მიმართულებით – ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის გეოგრაფიის მიმართულებაზე არსებული ლაბორატორიები (მათ სორის, ნიადაგების გეოგრაფიისა და ნიადაგმცოდნეობის ლაბორატორიის). ამ მიმართულებით თანამშრომელთა სამეცნიერო და პედაგოგიური გამოცდილება, საერთაშორისო კონტაქტები, განხორციელებული პროექტები სრულ შესაძლებლობას იძლევა პროგრამის წარმატებით განხორციელებისათვის.

- ბიოეკოლოგიის მიმართულებით – ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბიოლოგიის მიმართულებაზე არსებული ლაბორატორიები. ამ მიმართულების თანამშრომელთა სამეცნიერო და პედაგოგიური გამოცდილება და საერთაშორისო კონტაქტები სრულ შესაძლებლობას იძლევა პროგრამის წარმატებით განხორციელებისათვის.
- ბიოეკოლოგიის მიმართულებით – ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის ქიმიის მიმართულებაზე არსებული ლაბორატორიები. ამ მიმართულების თანამშრომელთა სამეცნიერო და პედაგოგიური გამოცდილება და საერთაშორისო კონტაქტები სრულ შესაძლებლობას იძლევა პროგრამის წარმატებით განხორციელებისათვის.
- სამედიცინო ეკოლოგიის მიმართულებით – მედიცინის ფაკულტეტის საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დეპარტამენტში. ამ მიმართულების თანამშრომელთა სამეცნიერო და პედაგოგიური გამოცდილება და საერთაშორისო კონტაქტები სრულ შესაძლებლობას იძლევა წარმატებით განხორციელებისათვის.
- ეკოლოგიური სამართლია მიმართულებით – განხორციელდება იურიდიულ ფაკულტეტზე. ამ მიმართულების თანამშრომელთა სამეცნიერო და პედაგოგიური გამოცდილება და საერთაშორისო კონტაქტები სრულ შესაძლებლობას იძლევა პროგრამის წარმატებით განხორციელებისათვის.

ადამიანური და მატერიალური რესურსებიდან გამომდინარე, შესაძლებელია თითოეულ მიმართულებით 2 დოქტორანტის მიღება – სულ 8 დოქტორანტისა.